

Kapós a magyar tv-készülék

Az elmúlt 10 évben több mint 2 000 000 rádiót és tv-t gyártott a VTRGY. Legújabb típusait már a modern forma, a nyomtatott áramkör, a tranzistoros megoldás jellemzi. Az idén rádióknak 30, tv-készülékeknek pedig 25 százalékát exportálják. Ebben az esztendőben 200 000 televízió készül, s ezt a mennyiséget a rendelők már teljes egészében lekötötték. Az idei utolsó 5000 tv szállításáról a BNV-n írtak alá szerződést román rendelőkkel. Többi ügyfelükkel már a jövő évi szállításokról tárgyalnak.

Falunap Mihálytelken

A hagyományos falunapot — tizenhat év óta — rendszeresen, minden esztendőben megtartják Mihálytelken, Idén, az ünnepségek az úttörőmozgalom húszéves jubileumának alkalmából, tegnap kezdődtek el: délután megkoszorúzták Gárdonyi Géza mihálytelki domborművét, majd az első alkalommal megrendezett helytörténeti kiállítás nyílt meg. A kiállítás értékét különösen az emeli, hogy a falu életét bemutató munkaeszközöket, népművészeti tárgyakat az általános iskola

úttörői gyűjtötték össze. Este a nemrég felavatott új művelődési otthonban a helyi általános iskola diákjai Gárdonyi Géza műveiből adtak jólsikerült emlékműsort.

Az idén két napra tervezett ünnepségsorozat ma folytatódik. Ha az időjárás engedi, vasárnap délután 4 órakor a Gárdonyi Géza iskola udvarán látványos tor-naünnepélyre kerül sor, utána az iskola nevelői baráti beszélgetésen szülőkkel találkoznak.

Megkezdődött a könyvhét

Tegnap délután a Klauzál téri megnyitótól megkezdődött Szegeden a magyar könyvkiadás 1952 óta hagyományosan, évenként megismétlődő seregszemléje: az ünnepi könyvhét.

A megyei könyvbarát mozgalom akcióbizottsága délelőtt a megyei tanács házában baráti találkozót rendezett Csongrád megye, Szeged több kulturális vezetője és a megyénkbe érkezett íróvendégek: Tóth Dezső irodalomtörténész, az MSZMP Központi Bizottsága kulturális osztályának munkatársa, Váci Mihály Kossuth-díjas költő, Komlós János író, a Népszabadság szerkesztőbizottságának tagja és Mezei András költő részvételével. A baráti beszélgetésen ott volt Papp Gyula, a Szeged m. j. városi tanács vb elnökhelyettese és Forgó Pál, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának munkatársa is. Döme Mihály, a megyei tanács vb művelődési osztályvezetőjének üdvözlő szavai után kötetlen beszélgetés folyt a helyi kulturális vezetők és az íróvendégek között, melynek során Tóth Dezső részletebben is néhány értékes gondolatot vetett fel irodalompolitikánk aktuális kérdéseiről.

Tegnap este Makón a József Attila Művelődési Házban ünnepélyes keretek között nyíltak meg a Csongrád megyei könyvhét ünnepségei. Dr. Vida Zoltán tanulmányi felügyelő bevezetőjében az írók és a közönség új viszonyáról, a nagy példányszámban megjelenő könyvek kulturális jelentőségéről szólt. A műsorban előbb Mezei András József Attila-díjas költő, majd Váci Mihály Kossuth-díjas költő olvasott fel műveiből. Különösen nagy tetszéssel fogadta a közönség Váci Mihály az Utazás Bürokronézában című két szatirikus portréját. Ugyancsak nagy sikert aratott, a televízióból közismert Komlós János szellemes, de ironikus hangvételű műveivel. Mikes Lilla, a budapesti Irodalmi Színpad, Mentess József a szegedi és Bánffy György, a pécsi Nemzeti Színház tagja mély átéléssel, drámai erővel tolmácsolta több költeményt. Berdál Valéria és Littay Gyula, a szegedi Nemzeti Színház művészei operariákkal járultak az est sikeréhez. A könyvhét ünnepi műsorát Versényi Ida rendezte.

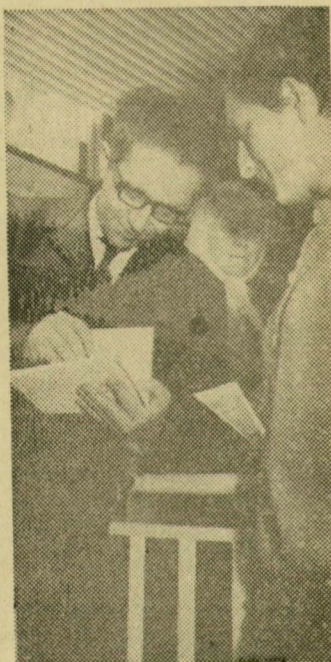
(Somogyiné felvétele)

Baráti találkozon az író vendégek

Séta a könyvutczában

A borongós, esős idő ellenére is délután a Klauzál téren sokan voltak kíváncsiak a megnyitóra. Rövid ünnepségen Tóth Dezső méltatta a könyvheti ünnepségek jelentőségét, a könyv szerepét, majd Kovács János, a Szegedi Nemzeti Színház művésze Illyés Gyula: A költő felel című versét és Kosztolányi Igék a könyvről című írását mondta el. A megnyitó után a jelenlévő írók: Váci Mihály, Komlós János, Mezei András és Bárdos Pál a közönség „rendelkezésére” álltak! — ki-ki műveit dedikálta.

A budapestieknek már szinte megszokott kép, hogy a nagyforgalmú Váci utca, különösen ilyen ünnep idején — valóságos könyvutca. Nálunk, Szegeden még csak most szokjuk az ilyen látványt. És milyen szívdertítő ez a látvány! A Klauzál téren négy alkalmi pavilon állt díszes sorfalat az ide látogató könyvbarátoknak, vásárlóknak, érdeklődőknek. Az Állami Könyvtérjesztő Vállalatnak négy, a Kossuth Kiadónak pedig egy-egy utcára költözött könyvesboltja árulta a könyvhét új, reprezentatív kiadványait. Széchenyi téren az ifjúsági könyvek pavilonját állították fel. A sátraknál sürgölődő, lapozgató emberek láttán kísért a gondolat: alig fél évszázada, hogy a jeles polgári radikális író-újságíró, Supka Géza útnak indította a könyv ünnepének eszméjét, de míg 1927-ben még azaz a céllal szerveztek szükségakciót, hogy a szegénysorsú hazai íróink, költőink helyzetén enyhítsenek, ma az ünnepi könyvnapok,

Mezei András költő könyvét dedikálja Czinkóczi Júlia főiskolai hallgatónak

könyvhét szelődve, egészen más funkciót töltenek be. Tegnap délután Váci Mihály és Mezei András nem azért dedikálta könyveit, hogy közönséget toborozzon magának, hanem mert a könyvszerető emberek várták az alkalmat, a szemtől szembeni találkozást az alkotókkal. A magyar kultúra idei seregszemléjén 64 új mű 835 ezer példányban, díszes kiállításban került a kirakatkba országos kerület, s a Klauzál téri pavilonok már délelőtt szép számban árusították is a szép kiadványokat. A könyvvásár ma is folytatódik, a pavilonok és az utcák egész nap az olvasók rendelkezésére állnak.

Megkezdődött a könyvhét. . .

Nikolényi István

Segítenek a kommunisták

Az Öthalmi Állami Kísérleti Gazdaság néhány esztendővel ezelőtt még megyei első volt a tejtermelésben: az egy tehénre jutó évi hozam 4700 liternél tartott. Közben átszervezés történt. A gazdaság területe 8 ezer hold fölé emelkedett, s Öthalom-ból csupán egy kerület lett. Annak idején helyes volt a döntés, hogy itt kell kialakítani a jövődó nagy tehenészetet, mely iskola lehet a tsz-ek számára.

A tehenészet sokmillióba került. Szabó János, a gazdaság egységes pártvezetőségének titkára mégis úgy látja: talán akkor sem lennének gyengébbek a termelési eredmények, ha a teheneket árokparton tartanák. Öt-öt és fél liter volt eddig a fejési átlag.

Önkritikus beismerés

Csödöt mondott talán a modern technika? A kérdésre Szabó János elvtárral a helyszínen kerestük a feleletet. Bárkányi Márton elvtárs, a helybeli párt-alszervezet titkára először azzal érvelt: a régi jó gazdaszállomány kiöregedett már, s nem sikerült ugyanolyan utánpótlást szerezni. A központ sem itt van, a gazdaság nyolcszor akkora most, mint régebben. Nehezebb rendet, fegyelmet tartania az igazgatónak.

Tavaly tavasszal maguka kommunisták önkritikusan beismerték: ha nem változtatnak helyzetükön, továbbra sem tudnak kellő segítséget nyújtani az igazgatóság-nak. Ezért a múlt év márciusában az öt kerület legtapasztaltabb kommunis-táiból létrehozták az egységes pártvezetőséget. A tavalyi év tulajdonképpen a párt sorainak gazdaságon be-jűli rendezésével, a bajok forrásának feltárásával tett el, mert a legjobb párt-onkivüli szakemberek is csakhamar megértették: a párt segítség nélkül képtelenek megoldani feladataikat. Maga Pászti Lajos, a gazdaság vezetője és mások felvételüket kérték a pártba.

Az új egységes vezetőség most már nem egyszerre tárgyalja a gazdálkodás összes problémáit, hanem a helyszínen tanulmányozza a rész-kérdéseket is. A tehenészet ügyében például értekezletet tartottak az öthalmi kerületben és sommásan feltárták a bajok okait. Az állatorvosok szerint azért történt számos nehéz elléshöl eredő elhullás, mert a fiatal anyállatok napi jártatása gyakran elmaradt, ugyanakkor túltáplálták azokat. Kuttatták: mi az oka, hogy az októberben, novemberben napi 15-16 liter tejet adó tehenek két hónap múlva fejére aspasztanak?

Kiderült, hogy a takarmányozás sem tökéletes.

Mulasztás a tv miatt

Rájöttek továbbá arra is, hogy mivel az esti fejés, etetés egybeesik a tévé legérdekesebb műsorszámával, a tehenészek némelyike csak tessék-lássék képpen összehajította a munkát, nem fejték ki rendesen a tejet. Pedig láthatták, milyen kárt okozott a mulasztás. Az egyik — méghozzá a legrosszabbul felszerelt — régi istállóban dolgozó szocialis-

ta brigád Tóth István vezetésével tavaly a fertőző száj-és körömfájás ellenére is 101 százaléka teljesítette fejési tervét. A nem szocialista brigádok egy tehénre jutó termelési átlaga csak 1943 liter volt, a szocialista brigád pedig 4,2 százalékos zsírtartalom mellett 2681 liter átlagot biztosított.

A pártvezetőség javasolta: a tévé miatt hozzák előbbre az esti etetés, fejés időpontját; a nagyétvágyú jószágokat egy helyre gyűjtik az istállóban, mert így az etetőkocsiból is többet teríthetnek eléjük; a tejtermelés tervét állatonként is kéthetenként ellenőrzik, s az ellenőrzés adatait megbízható nyilvántartás tükrö-zé.

Ez a módszer Máris jól vizsgázik. Palócz Károly tehenész standján például az első ellenőrző fejés napján 79 liter tej volt az eredmény. Újabb dekád elmúltával ugyanezek a tehenek már 91 liter tejet adtak. Gál József standján az ellenőrzés első napján 156 literrel kezdtek az állatok, s két héttel

később már 170 litert mérhettek utánuk.

Gulyás Mihály bizonyított

A munkában elvárják a kommunisták példamutatását is. Szabó János elvtárs szép történetet mondott erről. A kükesházi kerületben a szarvasmarha-hizlalók havi 1400 forintot kerestek, s panaszkodtak a „szigorú” normákra. Gulyás Mihály traktoristát, a pártvezetőség egyik tagját — aki korábban hizlaló gulyás volt — megbízták: menjen vissza régi munkahelyére. Gulyás elvtárs változatlan körülmények és feltételek mellett a korábbi 1400 forint helyett 2900 forintnyi átlagkeresetet ért el a ráhízalt súly alapján.

Az igazgatóság nagyra értékeli az efajta pártmunkát, s azokat, akik megérdemlik, a jutalmat sem sajnálják. A kommunistákkal együtt vették fel a harcot a közepszerűség és az „általában vézett” munka ellen, s ez a célratörő nevelő tevékenység már érleli gyümölcsét.

Csepi József

600 ezer levelezőlap Szegedről

Az 1966. évi Szegedi Szabadtéri Játékok kezdéséig még mintegy két hónap van hátra, azonban a kereskedelem már most megkezdte felkészülését a várható forgalomra.

Az idén a szabadtéri játékok idejére 600 ezer szegedi témájú levelezőlap kerül for-

galomba — szemben a tavalyi 500 ezerrel —, melynek fele színes kivitelben készül, s 10 ezer pedig eszperantó nyelvű felirattal. A választék bővítését szolgálja továbbá 15 ezer útitúspus, 10 képből álló fehér-fekete leporolló, s még 10 ezer színes is.

Számok, tények, emberek . . .

A Központi Statisztikai Hivatal gondozásában megjelent egy kis könyvecske, mely részletesen — 750 oldalon keresztül — ismerteti a megyék, városok, járások, gazdasági körzetek adatait.

Legmagasabb népsűrűség

Összehasonlítani a négy megyei jogú várost érdemes: vagyis sorrendben Miskolc, Debrecen, Pécs és Szeged városokat. A legkisebb területen Szeged fekszik, 112,6 négyzetkilométeren. Debrecen négyszer ekkora, Miskolc kétszer, Pécs alig valamivel nagyobb Szegednél.

A lakosság számát tekintve Miskolc vezet 167 ezer lakossal, Debrecennek 146, Pécsnek 134, Szegednek 116 ezer lakosa van. Ha a népsűrűséget a városok területéhez viszonyítjuk, kiderül, hogy Szegeden legnagyobb a népsűrűség: egy négyzetkilométeren 1014 ember lakik. Debrecen népsűrűsége 326,7 fő négyzetkilométerenként.

A legalacsonyabb szaporulat

A lakosság életkor szerinti megoszlása is érdekes képet mutat, mivel kiderül, hogy Szegeden, a lakosság arányához viszonyítva jóval több a hatvan éven felüli ember, mint például a nagyobb lélekszámú Miskolcon,

vagy Pécsen. Viszont annál furcsább, hogy az ezer lakosra jutó házasságkötések száma igen magas; 9,5 Szegeden, de a nagyvárosok közül a válások száma is Szegeden a legmagasabb, ezer lakosra 3,1. Az elvesztéseinek száma a legkisebb, a halálozások száma a legnagyobb ezer lélekre számítva. A természetes szaporodás tekintetében Szeged az utolsó helyen áll: + 0,1-del. Ezzel szemben Miskolcon + 5,1, Debrecenben + 4,0, Pécsen pedig + 3,2.

Évente 3000 beköltöző

A lakóhelyváltoztatások aránya eltérő a négy nagyváros viszonylatában. Jellemző, hogy Szegedre és Szegedről inkább ideiglenes ki- és bejelentkezéssel vándorol a népesség. Az állandó lakóhelyváltoztatók száma nálunk a legalacsonyabb: 1964-ben Szegedre költözött 3863, elköltözött 2146 ember. Ugyanakkor ideiglenesen ide költözött 11 531, s elköltözött 10 274 fő. Ebben az esztendőben a város népességének növekedése az el- és beköltözéssel kapcsolatban 2974-gyel növekedett, amely viszont 1964-ben a négy megyei jogú város adatai közül a legmagasabb volt.

Honnan, illetve hová, milyen irányban költözködnek

az emberek? 1964-ben az állandó lakóhelyüket változtatók közül legtöbben a szomszédos Szolnok, Békés és Bács-Kiskun megyékbe távoztak, összesen 921-en, Budapestre 314-en, távolabbi megyékbe 819-en, más megyei jogú városokba 92-en.

Hol dolgoznak az emberek?

Szeged lassan közeledik az úgynevezett ipari városok szintje felé, s ha a lakosság számát tekintjük, éppen annyian dolgoznak az iparban, mint például Pécsen. Az ipari dolgozók száma a következőképpen alakult (1964-es adat): Miskolc 49 782, Pécs 32 699, Szeged 30 060, Debrecen 25 326. A szövetkezeti iparban foglalkoztatottak száma Szegeden a legmagasabb, összesen 4000 fő. Az ezer lakosra jutó iparban foglalkoztatottak számát tekintve Szeged Miskolc után következik.

Viszont Szegedre jellemző, hogy az iparvállalatok munkáslétszáma alacsony. Ami a munkások átlagos havi keresetét illeti, csak a megye adataival együtt összegezték, s a következő képet mutatja: Csongrád megyei 1453 forint, amely az országban a legalacsonyabb. A legmagasabb Baranya megyében, 2108 forint, Komárom megye 2075, Nógrád megye 2037 forint.

G. I.

„Fesztiválfilmek” az amatőrfilm klubban

Az országos Amatőrfilm Fesztiválon is bemutatott filmekből állították össze a Csongrád megyei Amatőr Filmklub péntek esti műsorát.

A bemutatott nyolc film közül kettős volt a szegedieké: Toókos György Riport 65 című kisfilmje, amelyet a szegedi közönséget. Erdekés kísérlet volt az ELTE amatőrjeinek filmvariációja, melyet Jacques Prevert Reggeli című versére készítették. A műsorban Mertz Nándor szellemes, bravúros technikájú és Szeszták Agnes egyéni hangulatú filmjeit láthattuk.

A fesztivál és a szegedi bemutató legnagyobb közönségsikerét Bárdos Károly Metamorphosis című kisfilmje aratta. Az ember és művész számkivettségét, elesettségét próbálta egyetemessé fogalmazni — és érdekében szólni — a Zsidó hegedűs sorsában.

A filmbemutatót vita követte.